

16.05.23

wtorek, godz. 19.00
Wrocław, NFM, Sala Główna

Anne-Sophie Mutter

Anne-Sophie Mutter – skrzypce

Lambert Orkis – fortepian

Maximilian Hornung – wiolonczela

Program:

Sebastian Currier (1959)

Ghost Trio (polskie i europejskie prawykonanie) [12']

- I. *Lyrical*
- II. *Energetic*
- III. *Remote*
- IV. *Ghost scherzo*
- V. *Expressive*
- VI. *Syncopated*
- VII. *Mysterious*
- VIII. *Forceful*
- IX. *Gentle*

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Trio fortepianowe D-dur op. 70 nr 1 „Geister Trio” [28']

- I. *Allegro vivace e con brio*
- II. *Largo assai ed espressivo*
- III. *Presto*

Clara Schumann (1819–1896)

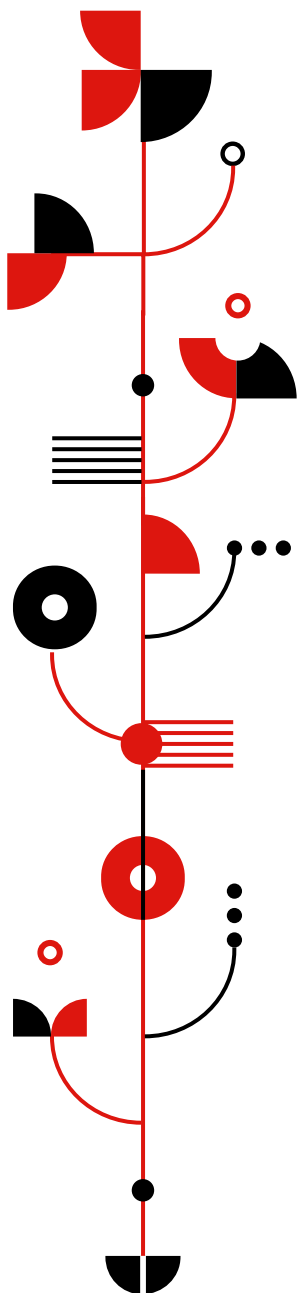
Trzy romanse na skrzypce i fortepian op. 22 [10']

- I. *Andante molto*
- II. *Allegretto*
- III. *Leidenschaftlich schnell*

Johannes Brahms (1833–1897)

III Sonata skrzypcowa d-moll op. 108 [22']

- I. *Allegro*
- II. *Adagio*
- III. *Un poco presto e con sentimento*
- IV. *Presto agitato*

Ane-Sophie Mutter należy do najbardziej rozpoznawalnych gwiazd wiolinistki naszych czasów. Międzynarodowa kariera tej znakomitej niemieckiej skrzypaczki rozpoczęła się w momencie, w którym promotorem jej talentu został legendarny dyrygent Herbert von Karajan. To on umożliwił artystce debiut z Berliner Philharmoniker w wieku zaledwie czternastu lat i to z nim nagrała ona swoje pierwsze albumy dla wytwórni Deutsche Grammophon, z którą artystka związana jest do dzisiaj. Utwory dedykowane skrzypaczce pisali najwybitniejsi kompozytorzy, tacy jak Thomas Adès, Henri Dutilleux, Sofia Gubaidulina, Witold Lutosławski, Krzysztof Penderecki, André Previn czy John Williams. Podczas swojego kolejnego koncertu w Narodowym Forum Muzyki Mutter wystąpi w towarzystwie znakomitych instrumentalistów: pianisty Lamberta Orkisa i wiolonczelisty Maximiliana Hornunga.

Koncert rozpocznie polskie i europejskie prawykonanie *Ghost Trio*, dzieła napisanego przez amerykańskiego twórcę Sebastiana Curriera na zamówienie Mutter, prawykonanego w Carnegie Hall w Nowym Jorku w 2019 roku. Ten krótki utwór złożony z dziewięciu części zawiera cytaty z triów pisanych przez kompozytorów dziewiętnastowiecznych – Beethovena, Schuberta, Mendelssohna oraz Brahmsa – a także aluzje do zwrotów melodycznych i harmonicznym charakterystycznych dla muzyki tamtych czasów. Cytaty te są, zgodnie z komentarzem Curriera, „jak zjawy, duchy z przeszłości, które rozbłyskują i zaraz znikają, zanim ktokolwiek zdąży je rozpoznać”. Oba tria Ludwiga van Beethovena wchodzące w skład op. 70 napisane zostały podczas pobytu twórcy w posiadłości Anny Marii Erdődy w 1808 roku i jej też zostały zadedykowane w podziękę za gościnność. Nie mamy pewności skąd wzięt się zwyczajowy podtytuł pierwszego z nich, włączonego do programu niniejszego koncertu „Geister Trio” („Trio Duch”). Zgodnie z jedną z hipotez kompozytor rozważał w tym czasie napisanie opery opartej na wątkach z Szekspirowskiego *Makbeta*, ale pomysł ten porzucił, wykorzystał jednak szkice przy pisaniu tego dzieła. Znacznie bardziej prawdopodobna jest jednak inna wersja. Otóż kompozytor i pianista Carl Czerny, uczeń Beethovena, stwierdził wiele lat po śmierci kompozytora, że drugie ogniwo *Tria D-dur*, nastrojowe *Largo assai ed espressivo* w mrocznej tonacji d-moll, kojarzy mu się ze sceną z duchem z *Hamleta*, a ta chwytliwa asocjacja silnie przylgnęła do dzieła. Część ta otoczona jest przez dwa radosne, dynamiczne i pełne blasku ogniwa w tonacji D-dur – *Allegro vivace e con brio* oraz *Presto*.

Drugą część koncertu wypełnią dzieła dwojga bliskich sobie i nawzajem bardzo dla siebie ważnych artystów. Clara Schumann była wybitną pianistką i kompozytką, żoną Roberta Schumanna. Małżeństwo interesowało się rozwojem artystycznym Johanna Brahmsa, czyli artysty należącego do młodszego pokolenia. Brahms przez całe życie darzył Clarę nieodwzajemnionym uczuciem, wspierał ją też po śmierci jej męża. Podczas koncertu zabrzmiały *Trzy romanse na skrzypce i fortepian*, które Schumann napisała w 1853 roku. Poszczególne ogniwa tego cyklu kontrastują ze sobą pod względem tempa i nastroju, wszystkie jednak łączy liryczny ton i oparcie ich na śpiewnej melodycy. Artystka zadedykowała to dzieło zaprzyjaźnionemu skrzypkowi Josephowi Joachimowi i często je z nim wykonywała; spotkało się też ono z bardzo ciepłym przyjęciem krytyki.

Ostatnim dziełem w programie koncertu jest *III Sonata skrzypcowa d-moll* Johanna Brahmsa, napisana w latach 1886–1888 i zadedykowana przyjacielowi twórcy, dyrygentowi Hansowi von Bülowowi. Jej prawykonanie miało miejsce w Budapeszcie w 1888 roku. Na fortepianie grał kompozytor, natomiast na skrzypcach Jenő Hubay. Utwór składa się z czterech ogniw. Pierwsze z nich utrzymane jest w formie sonatowej. Otwiera je długa, liryczna melodia grana przez skrzypce w tonacji d-moll z akompaniamentem fortepianu. Przy powtórzeniu tematu instrumenty zamieniają się rolami – fortepian wchodzi w głośniejszą dynamikę *forte* i prezentuje melodię w odsłonie heroicznym, a skrzypce akompaniują. Drugi temat to śpiewna melodia prezentowana przez fortepian w tonacji F-dur. Następnie role kolejno odwracają się, a temat grany jest przez skrzypce. Drugie ogniwo utrzymane jest w formie prostej pieśni bez słów w tonacji D-dur. Metrum 3/8 nadaje mu charakter łagodnie rozkołysanego, niespiesznego walca. Ciężar prowadzenia narracji spoczywa na skrzypcach. Wykorzystanie środkowego rejestru tego instrumentu w połączeniu z umiarkowanym tempem i śpiewnością melodii nadaje mu łagodnego, introspekcyjnego wyrazu. W trzecim, szybkim ogniwie początkowo to fortepian prowadzi narrację, jednak później role stopniowo odwracają się i to ponownie skrzypce wychodzą na prowadzenie. Dynamiczny finał to zdecydowanie najbardziej wirtuozowska część całego dzieła. Brahms ponownie wraca tu do tonacji d-moll, stosuje też metrum 6/8, sugerujące, że jest to stylizacja włoskiego tańca, taranteli. Zbliża to nieco finał tego kwartetu do utrzymanego w tym samym tempie, tonacji i metrum demonicznego zakończenia *Kwartetu d-moll* „Śmierć i dziewczyna” Franza Schuberta.

Honorowy Patronat:

Konsulat Generalny
Republiki Federalnej Niemiec
we Wrocławiu

NFM.WROCLAW.PL

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Wrocław miasto spotkań

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

**DOLNY
ŚLĄSK**

Mecenas NFM:

Mecenas Edukacji NFM:

Partner strategiczny NFM:

Partnerzy NFM:

Mineral Zdrój

MAXFLIZ
RĘKNA STRONA WNETRZA

FANUC

CA
CREDIT AGRICOLE
EFL LEASING